

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **20.01.2026**.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Suriye'de 6 Ocak 2026 tarihi itibarıyla Halep kentine bağlı Şêxmeqsûd ve Eşrefiyê mahallelerine yönelik saldırıların yoğunlaşması, sivillerin ve çocukların doğrudan hedef alınması, bölgede ve Türkiye'de derin bir toplumsal tepkiye yol açmıştır. Bu saldırılara karşı Türkiye'nin birçok kentinde olduğu gibi Şırnak'ta da halk, barışçıl ve demokratik protesto ve basın açıklamaları yoluyla tepkisini ortaya koymuş; kamuoyunu duyarlılığa çağıran eylemler gerçekleştirilmiştir.

Ancak 08.01.2026 tarihinde Şırnak'ta gerçekleştirilen protestolar sırasında kolluk güçlerinin müdahalesi gerçekleşmiş; bu müdahaleler esnasında gazeteciler Emrullah Acar ve Nedim Oruç'un kolluk tarafından açık biçimde tehdit edildiği kamuoyuna yansımıştır.

14.01.2026 tarihinde Şırnak genelinde, Silopi, Cizre ve İdil ilçelerinde, Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatıldığı belirtilen bir soruşturma gerekçesiyle eş zamanlı ev baskınları düzenlenmiştir. Bu baskınlar sırasında bir kısım ev aramasında çocuklara, gençlere ve ailelerine kötü muamelede bulunulmuş, işkenceye varan şiddet uygulanmıştır. Bu operasyonlar sonucunda 12'si çocuk olmak üzere toplam 14 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlardan 2'si çocuk olmak üzere 4 kişi, "toplantı ve gösteri yürüyüşünde kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatmak" iddiasıyla

tutuklanmış, diğer kişiler aynı suçlama kapsamında adli kontrol tedbiri uygulanarak serbest bırakılmıştır.

Ancak bu süreçte ortaya çıkan ihlaller yalnızca gözaltı ve tutuklama işlemleriyle sınırlı değildir. 14 Ocak 2026 tarihinde gerçekleştirilen gözaltılara ilişkin tarafımıza aktarılan bilgiler ve gözaltına alınan kişilerin beyanları, Şırnak'ta yerleşik ve rutin hale gelmiş ağır bir hukuksuzluk pratiğine işaret etmektedir. Buna göre; adli soruşturmalar kapsamında Güvenlik Şube Müdürlüğü'ne götürülmesi gereken kişilerin, 14 Ocak tarihli gözaltı sürecinde sistematik biçimde önce Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne götürüldüğü; bu kişilerin burada yaklaşık iki saat boyunca hukuki statüleri belirsiz şekilde tutulduğu, hakaret, küfür ve yoğun psikolojik işkenceye maruz bırakıldığı; gençler açısından ise bu uygulamalara fiili darp eşlik ettiği tarafımıza aktarılmıştır. Ancak avukatların müdahalesi sonrasında bu kişiler Güvenlik Şube Müdürlüğü'ne sevk edilmiş ve adli işlemler bu aşamadan sonra başlatılmıştır.

Gözaltına alınan kişiler, TEM Şube'de maruz kaldıkları darp ve kötü muamelenin tutanak altına alınmasını talep etmiş; bu hususlar hem kolluk aşamasında hem de savcılık ifadeleri sırasında açık biçimde beyan edilmiş ve savcılık ifadelerine geçirilmiştir. Buna rağmen Cumhuriyet savcılığı, işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin herhangi bir resen soruşturma başlatmamış; darp ve psikolojik işkenceye dair beyanları etkili bir soruşturmanın konusu yapmak yerine gözaltı işlemlerinin olağan akışı içinde bırakmıştır. Bu tutum, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin devletin mutlak nitelikteki yükümlülükleriyle açıkça çelişmektedir.

Öte yandan tarafımıza aktarılan bilgiler, bu uygulamanın söz konusu gözaltılara özgü olmadığı; Şırnak'ta gözaltına alınan kişilerin, adli işlemler başlatılmadan önce Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne götürülerek burada fiili sorguya, baskıya ve kötü muameleye maruz bırakılmasının bir yöntem haline getirildiği; ardından Güvenlik Şube'ye sevk edilerek sürecin hukuki görünümüne kavuşturulduğu tarafımıza aktarılmıştır. Bu tablo, işkence ve kötü muamelenin süreklilik arz eden, örtülü biçimde işletilen ve cezasızlık zemininde kalıcılaştırılan bir uygulama olduğuna işaret etmektedir.

Yine aynı günün (14 Ocak) akşam saatlerinde ise Cizre ilçesinde Emek ve Demokrasi Platformu tarafından yapılan barış çağrısı sonrasında kolluk müdahalesi gerçekleşmiş, biri çocuk olmak üzere beş kişi gözaltına alınarak Şırnak İl Merkezi'ne götürülmüştür. Gözaltına alınanlar arasında haber takibi yapan gazeteci Nedim Oruç da bulunmaktadır. Basına yansıyan

görüntüler ve tanıklıklar, Nedim Oruç'un gözaltı sırasında darp edildiğini ortaya koymuştur. Akabinde Oruç, mesleki faaliyetleri gerekçe gösterilerek "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklanmıştır.

Ayrıca belirtmeliyiz ki adliyeye çıkarılan kişilerden bazıları mahkeme salonu kapısında, herhangi bir direnç ya da güvenlik riski bulunmamasına rağmen ters kelepçe uygulanarak bekletilmişlerdir. Yargılama makamlarının kapısında gerçekleşen bu muamele, kişi onurunu zedeleyen, kötü muamele yasağını ihlal eden ve masumiyet karinesini daha baştan ortadan kaldıran bir uygulama niteliği taşımaktadır. Kolluk şiddetinin adliye koridorlarına, mahkeme salonu kapılarına kadar taşınması; kötü muamelenin soruşturma aşamasıyla sınırlı kalmadığını göstermektedir.

14.01.2026 tarihinde sabah ve akşam saatlerinde gözaltına alınanların tamamı hakkında savcılık tarafından CMK 153/2 ve 154/2 maddeleri uyarınca hem müdafilerin dosyayı inceleme hem de müvekkilleriyle görüşme hakları kısıtlanmıştır. Ancak bu süre zarfında çocukların müdafî ve pedagog eşliğinde derhal savcılıkça ifade vermesi gerekirken gözaltı süreleri uzatılmış; kollukta "mülakat" adı altında hem ifade alma hem de kendileri aleyhine olacak biçimde teşhis işlemleri yapılmıştır. Bu uygulamalar çocuk adalet sisteminin temel ilkelerine açıkça aykırıdır.

Gözaltına alınıp adli kontrol ile serbest bırakılan 16 yaşındaki C.C.Y., müdafilerine ve ailesine yaptığı açıklamada, Şırnak Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliği nezaretinde beklerken 15.01.2026 sabahı saat 09.00 civarında kendini avukat olarak tanıtan bir polisin avukat görüş odasına elinde fotoğrafların olduğu bir dosya ile gelerek kendisini teşhis yapmaya zorladığını, bunu kabul etmeyince şiddet uyguladığını ve hakaretlere maruz kaldığını ifade etmiştir. Avukat görüş odasında gerçekleştiği belirtilen bu olay, işkence ve kötü muamele yasağının en ağır ihlallerinden birini oluşturmaktadır. Henüz 16 yaşındaki bir çocuğun kolluğun gözetimi altındayken bu tür bir muameleye maruz kalması, devletin çocuğu koruma yükümlülüğünün açık ihlalidir.

Bu bağlamda;

1. Gözaltına alınan kişilerin Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde darp, tehdit ve kötü muameleye maruz kaldıklarına dair beyanlarının savcılık ifadelerine geçmiş olmasına rağmen,

bu iddialar hakkında Cumhuriyet savcılıklarınca resen soruşturma başlatılmamasının gerekçesi nedir?

2. Bu iddialar üzerine, ilgili savcılıklar tarafından kamera kayıtları, giriş-çıkış tutanakları, nezarethane defterleri, görevli personel listeleri ve doktor raporları derhal muhafaza altına alınmış mıdır? Hangi adli delil toplama işlemleri yapılmıştır?

3. Gözaltına alınan kişilerin adli birimlere sevk edilmeden önce Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde tutulması uygulaması, ilgili Cumhuriyet savcılıklarının bilgisi ve talimatı dâhilinde mi gerçekleşmiştir? Savcılık makamlarınca bu uygulamanın hukuka uygunluğu yönünde herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?

4. Gözaltı sürecinde kolluk tarafından "mülakat" adı altında yapılan görüşmeler, Ceza Muhakemesi Kanunu bakımından nasıl nitelendirilmektedir? Bu uygulamalar, savcılıklar tarafından ifade alma yasağının dolanılması olarak değerlendirilmiş midir? Bu konuda herhangi bir adli inceleme yürütülmüş müdür?

5. Çocuklar hakkında, müdafî ve pedagog eşliğinde derhal savcılıkça ifade alınması gerekirken kollukta tutulmaya devam edilmeleri, gözaltı sürelerinin uzatılması ve "mülakat" adı altında işlemler yapılması, ilgili savcılıklarca Çocuk Koruma Kanunu ve çocuk adalet sistemi ilkeleri bakımından değerlendirilmiş midir? Bu ihlaller hakkında herhangi bir adli işlem başlatılmış mıdır?

6. 16 yaşındaki bir çocuğun avukat görüş odasında darp edildiği yönündeki beyanı üzerine Cumhuriyet savcılığınca resen soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa hangi deliller toplanmış, hangi işlemler yapılmıştır?

7. Gözaltına alınan kişilerin adliyeye sevkleri sırasında mahkeme salonu kapısında ters kelepçe ile bekletilmeleri, ilgili savcılıklar tarafından kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmiş midir? Bu uygulamaya ilişkin herhangi bir adli işlem yapılmış mıdır?

9. İşkence ve kötü muamele iddiaları savcılık tutanaklarına geçmiş olmasına rağmen resen soruşturma başlatılmaması nedeniyle, ilgili savcılar hakkında Hakimler ve Savcılar Kurulu'na bildirimde bulunulmuş mudur? Bulunulmadıysa gerekçesi nedir? Bu savcılar hakkında HSK nezdinde inceleme veya soruşturma süreci başlatılacak mıdır?

10. Son beş yıl içerisinde, işkence ve kötü muamele iddiası bulunan dosyalarda görev alan savcılar hakkında Bakanlığınızca HSK'ye yapılan bildirim sayısı kaçtır?

11. Son beş yıl içerisinde tutuklanan gazeteci sayısı kaçtır? Bu dosyaların kaçı beraat veya kovuşturmayaya yer olmadığı kararıyla sonuçlanmıştır?

12. Son beş yıl içerisinde çocuklar hakkında CMK 153/2 ve 154/2 maddeleri kapsamında kısıtlama kararı verilen soruşturma sayısı kaçtır?